

KOŁO OD WOZU

Koła wykonywane były w warsztacie kołodzieja i wykańczane u kowala. Do ich produkcji używano różnego rodzaju drewna. Koło składało się z kilku podstawowych elementów. Wewnętrzna część koła to piasta (czasem zwana baranem). W niej osadzone są drewniane szprychy w ilości zależnej od średnicy koła. Na zewnątrz po obwodzie na szprychach osadzone są dzwona. Na tak przygotowany przez kołodzieja produkt kowal zakładał dopasowaną obręcz, którą przybijał lub dokręcał do dzwonów. Zdarzało się często, że w trakcie eksploatacji obręcz luzowała się na kole lub nawet spadała w czasie jazdy. Można było temu zaradzić na dwa sposoby. Ci, którzy chcieli na szybko samemu naprawić koło moczyli je w wodzie. Naprawa taka była krótkotrwała. Mokre koło pęczniało i obręcz siedziała ciasno, ale po wyschnięciu sytuacja powtarzała się. Drugim, prawidłowym i skutecznym sposobem było zmniejszenie przez kowala obręczy na obwodzie i ponowne jej osadzenie na kole.

Przedstawiony eksponat jest trochę nowszą generacją kół drewnianych. Posiada bowiem metalową, odlewaną piastę skręcaną z dwóch połówek ściskających szprychy.